

Permission to Cry

Rabbi Jonathan Ziring: jziring@migdalthatorah.org

1. The Koren Mesoret HaRav Kinot, Rabbi Joseph B. Soloveitchik

One could ask what right we have to pose such a question to the Al-mighty. Normally, the halacha does not permit us to ask this type of question; rather it prescribes that we unquestioningly accept the judgment of G-d. We are guided by the concept that a person is required to bless G-d for bad times, for tragedy and misfortune, just as he blesses G-d for good times (Berakhot 54a). When confronted with tragedy, we do not argue with G-d; rather we say, 'Blessed is the true Judge.' We do not understand misfortune ... we have no right to expect that we will understand...

The case of *kinot* on Tisha B'Av, however, is an exception to the general rule. We are permitted to ask *eicha*, because we are following the precedent of Jeremiah the Prophet who posed the question *eicha* in the book of Lamentations. And Jeremiah posed this question only because he was given a *heter*, special permission, by G-d Himself... Thus, Rabbi Elazar HaKalir is permitted to address the question *eicha* to G-d, only because that question was already posed to G-d by Jeremiah in Lamentations.

2. Ezekiel 24:15-26

(טו) ויהי דבריה' אלי לאמר: (טז) בן-אדם הנהני לקח ממך את-מחמד עיניך במגפה ולא תספד ולא תבכה ולא תבוא דמעתך: (יז) האנקו דם מתים אכל לא-תעשה פארך חבוש עליך ונעליך תשים ברגליך ולא תעטה על-שפם ולחם אנשים לא תאכל: (יח) ואדבר אליהעם בפקר ותמת אשתי בערב ואעש בבקר כאשר צויתי: (יט) ויאמרו אלי העם הלא-תגיד לנו מה-אלה לנו כי אתה עשה: (כ) ואמר אליהם דבריה' הנה אלי לאמר: (כא) אָמַר לְבִית יִשְׂרָאֵל כֹּה-אָמַר אֲדוֹשֵׁם ה' הַנְּנִי מְחַלֵּל אֶת-מִקְדָּשִׁי גֵאוֹן עֵזְבְּתֶם וְעֵזְבְּתֶם אֶשְׁר עֲזַבְתֶּם בְּתֹרֵב יְפֹלוּ: (כב) וְעֲשִׂיתֶם כְּאֲשֶׁר עֲשִׂיתִי עַל-שִׁפְפֶם לֹא תַעֲטוּ וְלֹחֶם אֲנָשִׁים לֹא תֹאכְלוּ: (כג) וּפְאַרְכֶם עַל-רֵאשֵׁיכֶם וְנַעֲלִיכֶם בְּרַגְלֵיכֶם לֹא תִסְפְּדוּ וְלֹא תִבְכּוּ וְנִמְקַחְתֶּם בְּעֹנְוֹתֵיכֶם וְנִהְיֶתֶם אִישׁ אֶל-אֶחָיו: (כד) וְהָיָה יְחֻזְקָאֵל לְכֶם לְמוֹפֵת כָּל אֲשֶׁר-עָשָׂה תַעֲשׂוּ בְבֹאֶה וְיִדְעֻתֶם כִּי אֲנִי אֲדוֹשֵׁם ה': (טו)

(15) The word of the LORD came to me: (16) O mortal, I am about to take away the delight of your eyes from you through pestilence; but you shall not lament or weep or let your tears flow. (17) Moan softly; observe no mourning for the dead: Put on your turban and put your sandals on your feet; do not cover over your upper lip, and do not eat the bread of comforters.” (18) In the evening my wife died, and in the morning I did as I had been commanded. And when I spoke to the people that morning, (19) the people asked me, “Will you not tell us what these things portend for us, that you are acting so?” (20) I answered them, “The word of the LORD has come to me: (21) Tell the House of Israel: Thus said the Lord GOD: ‘I am going to desecrate My Sanctuary, your pride and glory, the delight of your eyes and the desire of your heart; and the sons and daughters you have left behind shall fall by the sword. (22) ⁽²⁴⁾ And Ezekiel shall become a portent for you: you shall do just as he has done, when it happens; and you shall know that I am the Lord GOD.’ (23) ⁽²²⁾ Accordingly, you shall do as I have done: you shall not cover over your upper lips or eat the bread of comforters; (24) ⁽²³⁾ and your turbans shall remain on your heads, and your sandals upon your feet. You shall not lament or weep, but you shall be heartsick because of your iniquities and shall moan to one another.”

3. Sanhedrin 22a

וא"ר יוחנן כל אדם שמתה אשתו ראשונה כאילו חרב בהמ"ק בימיו שנאמר (יחזקאל כד, טז) בן אדם הנני לוקח ממך את מחמד עיניך במגפה לא תספד ולא תבכה ולא תבוא דמעתך וכתוב (יחזקאל כד, יח) ואדבר אל העם בבקר ותמת אשתי בערב וכתוב (יחזקאל כד, כא) הנני מחלל את מקדשי גאון עוזכם מחמד עיניכם

And Rabbi Yohanan says: For any man whose first wife dies, it is as if the Temple were destroyed in his days, as it is stated: “Son of man, behold, I take away from you the desire of your eyes with a stroke; yet neither shall you make lamentation nor weep, neither shall your tears run down” (Ezekiel 24:16). And it is written: “So I spoke to the people in the morning and in the evening my wife died” (Ezekiel 24:18). And it is written in the continuation of the same passage: “Behold I will profane My Sanctuary, the pride of your power, the desire of your eyes” (Ezekiel 24:21), illustrating that a man’s wife is as precious to him as the Temple is for the entire Jewish nation.

4. Rashi on Ezekiel 24:22:1

(א) ועשיתם כאשר עשיתי. לא תנהגו אבילות כי אין מנחמין לכם שאין בכם אחד שלא יהיה אבל ואין אבילות אלא במקום מנחמים, ד"א שתהיו יראים לבכות לפני הכשדים שאתם בתוכם:

Do not mourn for there are not comforters for you, for there is no one who is not a mourner, and there is not mourning without comforters. Alternatively, you will be afraid to cry because of the Chaldeans whom you are among.

5. Metzudat David on Ezekiel 24:22:1

And if so, who will comfort who?

6. Kol Dodi Dofek, In Theological and Halakhic Reflections on the Holocaust, 1996

Man's task in the world, according to Judaism, is to transform fate into destiny; a passive existence into an active existence; an existence of compulsion, perplexity and muteness into an existence replete with a powerful will, with resourcefulness, daring and imagination. We ask neither about the cause of evil nor about its purpose but rather about how it might be mended and elevated. How shall a person act in a time of trouble? What ought a man to do so that he not perish in his afflictions? The halakhic answer to this question is very simple. Afflictions come to elevate a person, to purify and sanctify his spirit, to cleanse and purge it of the dross of superficiality and vulgarity, to refine his soul and to broaden his horizons. The halakhah teaches us that the sufferer commits a grave sin if he allows his troubles to go to waste and remain without meaning or purpose.

7. Jeremiah 7:1-30

(א) הדבר אשר הגה אל־יְהוָהוּ מֵאֵת ה' לֵאמֹר: (ב) עֲמַד בְּשַׁעַר בַּיִת ה' וקראת שֵׁם אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וְאָמַרְתָּ שְׁמִעוּ דְבַר־ה' פְּלִי־הַיְהוּדָה הַבָּאִים בְּשַׁעְרֵי הָאֵלֶּה לְהִשְׁתַּחֲוֹת לָהּ: (ג) פֶּה־אֲמַר ה' צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הֵיטִיבוּ דַרְכֵיכֶם וּמַעַלְלֵיכֶם וְאִשְׁכַּנְתֶּם אֶתְכֶם בְּמִקְוֹם הַזֶּה: (ד) אִל־תִּבְטְחוּ לָכֶם אֱלֹהֵי־דַבְרֵי הַשָּׁקֶר לֵאמֹר הַיֵּכָל ה' הַיֵּכָל ה' הַיֵּכָל ה' הִמָּה: (ה) כִּי אִם־הֵיטִיב תִּיטִיבוּ אֶת־דַּרְכֵיכֶם וְאֶת־מַעַלְלֵיכֶם אִם־עָשׂוּ תַעֲשׂוּ מִשְׁפָּט בֵּין אִישׁ וּבֵין רֵעֵהוּ: (ו) גַּר יְתוֹם וְאִלְמָנָה לֹא תַעֲשׂוּ וְגַם גְּלוֹי אֲלִי־תִשְׁפְּכוּ בְּמִקְוֹם הַזֶּה וְאֶחָד־אֶלְקִים אֶתְחַרֵּם לֹא תִלְכוּ לְרַע לָכֶם: (ז) וְשִׁכַּנְתִּי אֶתְכֶם בְּמִקְוֹם הַזֶּה בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְאֲבוֹתֵיכֶם לְמִוְעֹלָם וְעַד־עוֹלָם: (ח) הִנֵּה אִתְּם בְּטַחִים לָכֶם עַל־דַּבְרֵי הַשָּׁקֶר לְבַלְתִּי הוֹעִיל: (ט) הַגָּב וּרְצֹחַ וְנֹאֵף וְהַשָּׁבַע לַשָּׁקֶר וְקִטְרַר לְבַעַל וְהָלוֹךְ אַחֲרֵי אֱלֹקִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא־יַדְעֶתֶם: (י) וּבְאִתְּם וְעַמְדַתְּם לְפָנַי בַּבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר נִקְרָא־שְׁמִי עָלָיו וְאָמַרְתֶּם נִצַּלְנוּ לְמַעַן עֲשׂוֹת אֵת כְּלֵי־הַתּוֹעֲבוֹת הָאֵלֶּה: (יא) הַמְעַבְרַת פְּרָצִים הִלְהָה הַבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר־נִקְרָא־שְׁמִי עָלָיו בְּעֵינֵיכֶם גַּם אֲנֹכִי הִנֵּה רֹאֵתִי נְאֻמֵּה: (יב) כִּי לְכוּ־נָא אֶל־מִקְוֹמִי אֲשֶׁר בְּשִׂילֹו אֲשֶׁר שִׁכַּנְתִּי שְׁמִי שָׁם בְּרָאשׁוֹנָה וְרָא אֵת אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי לוֹ מִפְּנֵי רַעַת עַמִּי יִשְׂרָאֵל: (יג) וְעַתָּה יַעַן עֲשׂוֹתְכֶם אֶת־כְּלֵי־הַמַּעֲשִׂים הָאֵלֶּה נְאֻמֵּה נִאְדָּבֵר אֲלֵיכֶם הַשָּׁקֶם וְדַבַּר לֹא שְׁמַעְתֶּם וְאָקְרָא אֶתְכֶם וְלֹא עֲנִיתֶם: (יד) וְעָשִׂיתִי לְבַיִת וְאֲשֶׁר נִקְרָא־שְׁמִי עָלָיו אֲשֶׁר אִתְּם בְּטַחִים בּוֹ וְלִמְקוֹם אֲשֶׁר־נָתַתִּי לָכֶם וְלְאֲבוֹתֵיכֶם כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי לְשִׁלֹו: (טו) וְהִשְׁלַכְתִּי אֶתְכֶם מֵעַל פְּנֵי כַּאֲשֶׁר הִשְׁלַכְתִּי אֶת־כָּל־אֲחֵיכֶם אֵת כָּל־גֵּרְעֵי אֶפְרַיִם: (ס) וְנְאֻמֵּה אֲלֵי־תַתְּפִלָּה וְעַד־הַיּוֹם הַזֶּה וְאֶל־תִּשָּׂא בַעֲדֵם רִגְוָה וְתַתְּפִלָּה וְאֶל־תִּפְגַּע־בִּי כִּי־אֵינִי שֹׁמֵעַ אֹתָם: (יז) הַאֵינִי רֹאֵה מִה הֵמָּה עוֹשִׂים בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבְחַצוֹת יְרוּשָׁלַם: (יח) הַבָּרִים מִלְקָטִים עֲצִים וְהָאֲבוֹת מִבְּעָרִים אֶת־הָאֵשׁ וְהַנְּשִׂים לְשׁוֹת בְּצַק לְעֵשׂוֹת פְּנִיָּם לְמַלְכַת הַשָּׁמַיִם וְהַסִּכִּים לְאֱלֹקִים אֲחֵרִים לְמַעַן הַכְּעִסְנִי: (יט) הַאֲתִי הֵם מִכְּעִסִּים נְאֻמֵּה הַלֹּו אִתְּם לְמַעַן פְּשַׁת פְּנֵיהֶם: (ס) לָכוֹ פֶּה־אֲמַר וְאִדוּשֶׁם ה' הִנֵּה אֲפִי וְחַמְתִּי נִתְּחַל וְנִתְּחַל אֶל־הַמִּקְוֹם הַזֶּה עַל־הַקְּדָם וְעַל־הַבְּהֵמָה וְעַל־עֵז הַשָּׂדֶה וְעַל־פְּרֵי הַאֲדָמָה וּבְעֶרְוָה וְלֹא תַקְבְּרוּ וְלֹא תַקְבְּרוּ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וְלֹא צְוִיתִים בְּיָוֶם הוֹצִיא [הוֹצִיא] אֹתְם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עַל־דַּבְרֵי עוֹלָה וְנֹבַח: (כג) כִּי אִם־אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה צְוִיתִי אֹתְם לֵאמֹר שְׁמַעוּ קוֹלִי וְהִיִּיתִי לָכֶם לְאֱלֹקִים וְאִתְּם תִּהְיֶי־לִי לְעַם וְהִלַּכְתֶּם בְּכָל־הַדְרֹךְ אֲשֶׁר אֲצַוְהָ אֶתְכֶם לְמַעַן יֵטֵב לָכֶם: (כד) וְלֹא שְׁמַעְוּ וְלֹא־הִטּוּ אֶת־אָזְנֵם וְלִכְלַח בְּמַעֲצוֹת בְּשַׁרְרוֹת לָכֶם הִרְעוּ וְהִיָּו לְאֲחֹר וְלֹא לְפָנַי: (כה) לְמִוְעֵה־יָוֶם אֲשֶׁר יֵצְאוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עַד הַיּוֹם הַזֶּה וְאֲשַׁלַּח אֲלֵיכֶם אֶת־כָּל־עֲבָדַי הַגְּבִיִּים יָוֶם הַשָּׁקֶם וְשָׁלַח: (כו) וְלֹא שְׁמַעְוּ אֲלָי וְלֹא הִטּוּ אֶת־אָזְנֵם וְנִקְשׂוּ אֶת־עַרְפְּם הִרְעוּ מֵאֲבוֹתֶם: (כז) וְדַבַּרְתֶּם אֲלֵיהֶם אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְלֹא יִשְׁמַעוּ אֲלֵיךְ וְקָרָאת אֲלֵיהֶם וְלֹא יַעֲנִיבֶנּוּ: (כח) וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם זֶה הַגּוֹל אֲשֶׁר לֹא־שְׁמַעְוּ בְּקוֹלִי ה' אֱלֹהֵי וְלֹא לָקְחוּ מוֹסַר אֲבָדָה הַאֲמוּנָה וְנִכְרַתְהָ מִפְּנֵיהֶם: (ס) גְּוִי נִרְדָּה וְהַשְׁלִיכִי וְשָׂאֵי עַל־שִׁפְזֵם קִינָה בִּי מֵאֵס ה' וַיִּשָּׂא אֶת־דָּוָר עֲבָרְתוֹ: (ל) כִּי־עָשׂוּ בְּנֵי־יְהוּדָה הִרְעוּ בְּעֵינֵי נְאֻמֵּה ה' שָׁמוּ שְׁקוֹצִיָּהֶם בַּבַּיִת אֲשֶׁר־נִקְרָא־שְׁמִי עָלָיו לְטַמְּאוֹ:

(1) The word which came to Jeremiah from the LORD: (2) Stand at the gate of the House of the LORD, and there proclaim this word: Hear the word of the LORD, all you of Judah who enter these gates to worship the LORD! (3) Thus said the LORD of Hosts, the God of Israel: Mend your ways and your actions, and I will let you dwell in this place. (4) Don't put your trust in illusions and say, "The Temple of the LORD, the Temple of the LORD, the Temple of the LORD are these [buildings]." (5) No, if you really mend your ways and your actions; if you execute justice between one man and another; (6) if you do not oppress the stranger, the orphan, and the widow; if you do not shed the blood of the innocent in this place; if you do not follow other gods, to your own hurt— (7) then only will I let you dwell in this place, in the land that I gave to your fathers for all time. (8) See, you are relying on illusions that are of no avail. (9) Will you steal and murder and commit adultery and swear falsely, and sacrifice to Baal, and follow other gods whom you have not experienced, (10) and then come and stand before Me in this House which bears My name and say, "We are safe"?— [Safe] to do all these abhorrent things! (11) Do you consider this House, which bears My name, to be a den of thieves? As for Me, I have been watching—declares the LORD. (12) Just go to My place at Shiloh, where I had established My name formerly, and see what I did to it because of the wickedness of My people Israel. (13) And now, because you do all these things—declares the LORD—and though I spoke to you persistently, you would not listen; and though I called to you, you would not respond— (14) therefore I will do to the House which bears My name, on which you rely, and to the place which I gave you and your fathers, just what I did to Shiloh. (15) And I will cast you out of My presence as I cast out your brothers, the whole brood of Ephraim. (16) As for you, do not pray for this people, do not raise a cry of prayer on their behalf, do not plead with Me; for I will not listen to you. (17) Don't you see what they are doing in the towns of Judah and in the streets of Jerusalem? (18) The children gather sticks, the fathers build the fire, and the mothers knead dough, to make cakes for the Queen of Heaven, and they pour libations to other gods, to vex Me. (19) Is it Me they are vexing?—

says the LORD. It is rather themselves, to their own disgrace. (20) Assuredly, thus said the Lord GOD: My wrath and My fury will be poured out upon this place, on man and on beast, on the trees of the field and the fruit of the soil. It shall burn, with none to quench it. (21) Thus said the LORD of Hosts, the God of Israel: Add your burnt offerings to your other sacrifices and eat the meat! (22) For when I freed your fathers from the land of Egypt, I did not speak with them or command them concerning burnt offerings or sacrifice. (23) But this is what I commanded them: Do My bidding, that I may be your God and you may be My people; walk only in the way that I enjoin upon you, that it may go well with you. (24) Yet they did not listen or give ear; they followed their own counsels, the willfulness of their evil hearts. They have gone backward, not forward, (25) from the day your fathers left the land of Egypt until today. And though I kept sending all My servants, the prophets, to them daily and persistently, (26) they would not listen to Me or give ear. They stiffened their necks, they acted worse than their fathers. (27) You shall say all these things to them, but they will not listen to you; you shall call to them, but they will not respond to you. (28) Then say to them: This is the nation that would not obey the LORD their God, that would not accept rebuke. Faithfulness has perished, vanished from their mouths. (29) Shear your locks and cast them away, Take up a lament on the heights, For the LORD has spurned and cast off The brood that provoked His wrath. (30) For the people of Judah have done what displeases Me—declares the LORD. They have set up their abominations in the House which is called by My name, and they have defiled it.

8. Jeremiah 11:11-14

(יא) לָכֵן כֹּה אָמַר ה' הַגִּנִּי מִבְּיַד אֱלֹהֵיכֶם רָעָה אֲשֶׁר לֹא־יִוָּדְעוּ לֵצַדִּיקֵיכֶם לֵצַדִּיקֵיכֶם מִמִּנְהָ וְנִעְקָו אֵלַי וְלֹא אֲשַׁמֵּעַ אֲלֵיהֶם: (יב) וְהִלְכֹוּ עָרֵי יְהוּדָה וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַם וְנִעְקָו אֲלֵי־הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר הֵם מִקְטָרִים לָהֶם וְהוֹשַׁע לֹא־יִוָּשְׁעוּ לָהֶם בְּעַת רַעְתָּם: (יג) בְּיַד מִסְפָּר עָרֵיד הֵיוּ אֱלֹהֵיד וְהַיּוֹדָה וְהַמִּסְפָּר חֲצוֹת יְרוּשָׁלַם שִׁמְתָם מִזְבְּחֹת לַבָּשָׂת מִזְבְּחֹת לְקַטֵּר לְבַעַל: (יד) וְאִתָּה אֶל־תִּתְפַּלֵּל בְּעַד־הָעָם הַזֶּה וְאֶל־תִּשָּׂא בְעַדָם רִגְוָה וְתִפְקְדָה כִּי אֵינְנִי שֹׁמֵעַ בְּעַת קְרָאָם אֵלַי בְּעַד רַעְתָּם: (טו)

(11) Assuredly, thus said the LORD: I am going to bring upon them disaster from which they will not be able to escape. Then they will cry out to me, but I will not listen to them. (12) And the townsmen of Judah and the inhabitants of Jerusalem will go and cry out to the gods to which they sacrifice; but they will not be able to rescue them in their time of disaster. (13) For your gods have become as many as your towns, O Judah, and you have set up as many altars to Shame as there are streets in Jerusalem—altars for sacrifice to Baal. (14) As for you, do not pray for this people, do not raise a cry of prayer on their behalf; for I will not listen when they call to Me on account of their disaster.

9. Exodus 32:9-14

(ט) וַיֹּאמֶר ה' אֶל־מֹשֶׁה רְאִיתִי אֶת־הָעָם הַזֶּה וְהִנֵּה עִם־קֹשֶׁה־עַרְףָה הוּא: (י) וְעַתָּה הִנְיִחָה לִי וְיִסְרֹר־אֲפִי בָהֶם וְאֶכְלֶם וְאֶעֱשֶׂה אוֹתָם לְגוֹי גְדוֹל: (יא) וַיִּתֵּל מֹשֶׁה אֶת־פָּנָיו ה' אֱלֹהָיו וַיֹּאמֶר לְמָה ה' יִחַרְוּ אַפָּיךְ בְּעַמֶּיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ מִמִּצְרָיִם מִצְרָיִם בְּכַח גְּדוֹל וּבְיָד תְּזַקָּה: (יב) לְמָה לְמָה יֹאמְרוּ מִצְרָיִם לֵאמֹר בְּרָעָה הוֹצֵאתָ לְהַרְגֵנוּ אֹתָם בְּהָרִים וְלִכְלֹתָם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה שׁוּב מִתְרוֹן אִפְּיךָ וְהִנָּתָם עַל־הָרָעָה לַעֲמֶיךָ: (יג) זָכַר לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לָהֶם כִּי וְתִדְבַר אֲלֵיהֶם אַרְבָּה אֶת־זַרְעֲכֶם כְּכּוֹכְבֵי שָׁמַיִם וְכָל־הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֶתֵּן לְזַרְעֲכֶם וְנִחַלְוּ לְעַלְמִם: (יד) וַיִּנָּחֶם ה' עַל־הָרָעָה אֲשֶׁר דִּבַּר לַעֲשׂוֹת לְעַמּוֹ: (טו)

(9) The LORD further said to Moses, “I see that this is a stiffnecked people. (10) Now, let Me be, that My anger may blaze forth against them and that I may destroy them, and make of you a great nation.” (11) But Moses implored the LORD his God, saying, “Let not Your anger, O Lord, blaze forth against Your people, whom You delivered from the land of Egypt with great power and with a mighty hand. (12) Let not the Egyptians say, ‘It was with evil intent that He delivered them, only to kill them off in the mountains and annihilate them from the face of the earth.’ Turn from Your blazing anger, and renounce the plan to punish Your people. (13) Remember Your servants, Abraham, Isaac, and Israel, how You swore to them by Your Self and said to them: I will make your offspring as numerous as the stars of heaven, and I will give to your offspring this whole land of which I spoke, to possess forever.” (14) And the LORD renounced the punishment He had planned to bring upon His people.

10. Jeremiah 28

(א) וַיְהִי וּבִשְׁנַת הַבְּרִיאַת מַמְלַכַת צְדָקְיָה מְלִד־יְהוּדָה בִּשְׁנַת [בִּשְׁנַת] הָרְבִיעִית בְּחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי אָמַר אֵלַי חֲנַנְיָה בְּרֵעִי הַנְּבִיא אֲשֶׁר מִגְּבֻעוֹן בְּבֵית ה' לְעִינֵי הַכֹּהֲנִים וְכָל־הָעָם לֵאמֹר: (ב) כֹּה־אָמַר ה' צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר שְׁבַרְתִּי אֶת־עַל מְלָךְ בָּבֶל: (ג) בְּעוֹד וְשָׁנָתִים יָמִים אֲנִי מְשִׁיב אֶל־הַמְּקוֹם הַזֶּה אֶת־כָּל־פְּלִיגֵי בֵית ה' אֲשֶׁר לָקַח נְבוּכַדְנֶאצַּר מְלִד־בָּבֶל מִן־הַמְּקוֹם הַזֶּה וַיְבִיאָם בָּבֶל: (ד) וְאֶת־נְכֻנְיָה בּוֹ־יְהוּדִים מְלִד־יְהוּדָה וְאֶת־כָּל־גִּלּוֹת יְהוּדָה הַבָּאִים בָּבֶלָה אֲנִי מְשִׁיב אֶל־הַמְּקוֹם הַזֶּה וְנָאֵם־ה' כִּי אֲשַׁבֵּר אֶת־עַל מְלָךְ בָּבֶל: (ה) וַיֹּאמֶר יְרֵמְיָה הַנְּבִיא אֶל־חֲנַנְיָה הַנְּבִיא לְעִינֵי הַכֹּהֲנִים וּלְעִינֵי כָל־הָעָם הַעֹמְדִים בְּבֵית ה': (ו) וַיֹּאמֶר יְרֵמְיָה הַנְּבִיא אֲמֹן כֵּן יַעֲשֶׂה ה' גַּם ה' אֶת־דְּבָרֶיךָ אֲשֶׁר נִבְּאתָ לְהָשִׁיב כָּל־יְהוּדָה וְכָל־הַגּוֹלָה מִבָּבֶל אֶל־הַמְּקוֹם הַזֶּה: (ז) אֲדָ־שָׁמַע־נָא וְלִדְבַר הַזֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי דֹבֵר בְּאָזְנוֹיךָ וּבְאָזְנוֹי כָּל־הָעָם: (ח) הַנְּבִיאִים אֲשֶׁר הֵיוּ לִפְנֵי וּלְפָנֶיךָ מִן־הַעוֹלָם וַיִּנְבְּאוּ אֶל־אַרְצוֹת רְבוֹת וְעַל־מַמְלָכוֹת גְּדִלוֹת לְמַלְחָמָה וּלְרָעָה וּלְדָבָר: (ט) הַנְּבִיאִים אֲשֶׁר יִנְבְּאוּ לְשָׁלוֹם בְּבֹא דְבַר הַנְּבִיא יִנְדַע הַנְּבִיא אֲשֶׁר־שָׁלַחוּ ה' בְּאַמְתּוֹ: (י) וַיִּלָּחַח חֲנַנְיָה הַנְּבִיא אֶת־הַמּוֹטָה מֵעַל צִנּוֹר יְרֵמְיָה הַנְּבִיא וַיִּשְׁבַּרְהוּ: (יא) וַיֹּאמֶר חֲנַנְיָה לְעִינֵי כָל־הָעָם לֵאמֹר כֹּה־אָמַר ה' כִּכָּה אֲשַׁבֵּר אֶת־עַל וּנְכַבְּדָנָאצַּר מְלִד־בָּבֶל בְּעוֹד שָׁנָתִים יָמִים מֵעַל צִנּוֹר פְּלִי־הַגּוֹיִם וַיִּלָּחַח יְרֵמְיָה הַנְּבִיא לְדַרְכּוֹ: (יב)

(1) That year, early in the reign of King Zedekiah of Judah, in the fifth month of the fourth year, the prophet Hananiah son of Azzur, who was from Gibeon, spoke to me in the House of the LORD, in the presence of the priests and all the people. He said: (2) “Thus said the LORD of Hosts, the God of Israel: I hereby break the yoke of the king of Babylon. (3) In two years, I will restore to this place all the vessels of the House of the LORD which King Nebuchadnezzar of Babylon took from this place and brought to Babylon. (4) And I will bring back to this place King Jeconiah son of Jehoiakim of Judah, and all the Judean exiles who went to Babylon—declares the LORD. Yes, I will break the yoke of the king of Babylon.” (5) Then the prophet Jeremiah answered the prophet Hananiah in the presence of the priests and of all the people who were standing in the House of the LORD. (6) The prophet Jeremiah said: “Amen! May the LORD do so! May the LORD fulfill what you have prophesied and bring back from Babylon to this place the vessels of the House of the LORD and all the exiles! (7) But just listen to this word which I address to you and to all the people: (8) The prophets who lived before you and me from ancient times prophesied war, disaster, and pestilence against many lands and great kingdoms. (9) So if a prophet prophesies good fortune, then only when the word of the prophet comes true can it be known that the LORD really sent him.” (10) But the prophet Hananiah removed the bar from the neck of the prophet Jeremiah, and broke it; (11) and Hananiah said in the presence of all the people, “Thus said the LORD: So will I break the yoke of King Nebuchadnezzar of Babylon from off the necks of all the nations, in two years.” And the prophet Jeremiah went on his way.

11. Jeremiah 26:9-19

(ט) מדוע נבית בשם-ה' לאמר כשלו יהיה הבית הזה והעיר הזאת תחרב מאין יושב ויסקה כל העם אל-ירמיהו בבית ה': (י) וישמעו ו שרי יהודה את הדברים האלה ויעלו מבית-המלך בית ה' וישבו בפתח שער-ה' הקדש: (ס) (יא) ויאמרו הפהגים והנבאים אל-השרים ואל-כל-העם לאמר משפט-מנות לאיש הזה כי נבא אל-העיר הזאת פאשר שמעתם באזניכם: (יב) ויאמר ירמיהו אל-כל-השרים ואל-כל-העם לאמר ה' שלחני להנבא אל-הבית הזה ואל-העיר הזאת את כל-הדברים אשר שמעתם: (יג) ועתה היטבו דרכיכם ומעלליכם ושמעו בקול ה' אלוקיכם וינתם ה' אל-הרעה אשר דבר עליכם: (יד) ואני הנני בנדכם עשוי-לי פטוב וכישר בעיניכם: (טו) אך ו ידעו תדעו כי אם-ממתים אתם אתי כידם נקי אתם נתנים עליכם ואל-העיר הזאת ואל-ישביה כי באמת שלחני ה' עליכם לדבר באזניכם את כל-הדברים האלה: (ס) (טז) ויאמרו השרים וכל-העם אל-הפהגים ואל-הנבאים איו-לאיש הזה משפט-מנות כי בשם ה' אלוקינו דבר אלינו: (יז) ונקמו אנשים מזקני הארץ ויאמרו אל-כל-העם לאמר: (יח) מיכיה [מיכה] המורשתי הזה נבא בימי חזקיהו מלך-יהודה ויאמר אל-כל-עם יהודה לאמר פה-אמר ה' צבאות ציון שדה תחרש וירושלים עינים תהיה ותר הבית לבמות יער: (יט) והמת דמתהו חזקיהו מלך-יהודה וכל-יהודה הלא נרא את-ה' ויסל את-פני ה' וינתם ה' אל-הרעה אשר-דבר עליהם ואנחנו עשים רעה גדולה עלינו-נפשותינו:

(9) How dare you prophesy in the name of the LORD that this House shall become like Shiloh and this city be made desolate, without inhabitants?” And all the people crowded about Jeremiah in the House of the LORD. (10) When the officials of Judah heard about this, they went up from the king’s palace to the House of the LORD and held a session at the entrance of the New Gate of the House of the LORD. (11) The priests and prophets said to the officials and to all the people, “This man deserves the death penalty, for he has prophesied against this city, as you yourselves have heard.” (12) Jeremiah said to the officials and to all the people, “It was the LORD who sent me to prophesy against this House and this city all the words you heard. (13) Therefore mend your ways and your acts, and heed the LORD your God, that the LORD may renounce the punishment He has decreed for you. (14) As for me, I am in your hands: do to me what seems good and right to you. (15) But know that if you put me to death, you and this city and its inhabitants will be guilty of shedding the blood of an innocent man. For in truth the LORD has sent me to you, to speak all these words to you.” (16) Then the officials and all the people said to the priests and prophets, “This man does not deserve the death penalty, for he spoke to us in the name of the LORD our God.” (17) And some of the elders of the land arose and said to the entire assemblage of the people, (18) “Micah the Morashtite, who prophesied in the days of King Hezekiah of Judah, said to all the people of Judah: ‘Thus said the LORD of Hosts: Zion shall be plowed as a field, Jerusalem shall become heaps of ruins And the Temple Mount a shrine in the woods.’ (19) “Did King Hezekiah of Judah, and all Judah, put him to death? Did he not rather fear the LORD and implore the LORD, so that the LORD renounced the punishment He had decreed against them? We are about to do great injury to ourselves!”

12. Jeremiah 8:17-23

(יז) כי הנני משלח בכם נחשים צפעונים אשר איו-לקהם לחש ונשכו אתכם ואם-ה': (ס) (יח) מבליגייתי עלי יגון עלי לבי דוי: (יט) הנה-קול שועת בת-עמי מארץ מרחקים הנה איו בציון אם-מלכה איו בה מדוע הכעסוני בפסליהם בהבלי נכר: (כ) עבר קציר פלה קיץ ואנחנו לוא נושענו: (כא) על-גשר בת-עמי השברתי קדרתי שמה החזקתני: (כב) הצרי איו בגלעד אם-רפא איו שם כי מדוע לא עלתה ארכת בת-עמי: (כג) מי-תן ראשי מים ועיני מקור דמעה ואבקה יומם ולילה את חללי בת-עמי:

(17) Lo, I will send serpents against you, Adders that cannot be charmed, And they shall bite you —declares the LORD. (18) When in grief I would seek comfort, My heart is sick within me. (19) “Is not the LORD in Zion? Is not her King within her? Why then did they anger Me with their images, With alien futilities?” Hark! The outcry of my poor people

From the land far and wide: (20) "Harvest is past, Summer is gone, But we have not been saved." (21) Because my people is shattered I am shattered; I am dejected, seized by desolation. (22) Is there no balm in Gilead? Can no physician be found? Why has healing not yet Come to my poor people? (23) Oh, that my head were water, My eyes a fount of tears! Then would I weep day and night For the slain of my poor people.

13. Jeremiah 9:15-19

(טו) והפצותים בגוים אשר לא ידעו המה ואבותם ושלחתי אתהיהם אתהחרב עד פלותי אותם: (פ) (טז) כה אמר ה' צבאות התבוננו וקראו למקוננות ותבואינה ואלההחכמות שלחו ותבואינה: (יז) ותמחרנה ותשנה עלינו גיה ומרדנה עיינינו דמעה ועפעפינו יזלו-מים: (יח) כי קול נהי נשמע מציון איה שדדנו בשנו מאד כיי-עובנו ארץ כי השליכו משפנותינו: (ס) (ט) כיי-שמענה נשים דברה' ותקח אונכם דבר-פיו ולמדנה בנותיכם להי ואשה רעותה קינה:

(15) I will scatter them among nations which they and their fathers never knew; and I will dispatch the sword after them until I have consumed them. (16) Thus said the LORD of Hosts: Listen! Summon the dirge-singers, let them come; Send for the skilled women, let them come. (17) Let them quickly start a wailing for us, That our eyes may run with tears, Our pupils flow with water. (18) For the sound of wailing Is heard from Zion: How we are despoiled! How greatly we are shamed! Ah, we must leave our land, Abandon our dwellings! (19) Hear, O women, the word of the LORD, Let your ears receive the word of His mouth, And teach your daughters wailing, And one another lamentation.

14. Jeremiah 13:13-17

(יג) ואמרתי אליהם כה-אמר ה' הנני ממלא את-כל-ישבי הארץ הזאת ואת-המלכים הישבים לךדוד על-כסאו ואת-ההפגים ואת-הנביאים ואת כל-ישבי ירושלים שפרון: (יד) ונפצתיים איש אל-אחיו והאבות והבנים יחדו נאם-ה' לא-אחמול ולא-אחסו ולא ארחם מהשחיתם: (טו) (ס) שמעו והאזינו אל-תגבהו כי ה' דבר: (טז) תג' לה' אלתיכם כבוד בטרם יחשדו ובטרם יתנפצו רגליכם על-הרי גשף וקויתם לאור ושמה לצלמות ישית [ושיית] לערפל: (יז) ואם לא תשמעוה במסותרים תבכה-נפשי מפני גוה ודמע תדמע ומרד עיני דמעה כי נשבה עדר ה': (ס)

(13) say to them, "Thus said the LORD: I am going to fill with drunkenness all the inhabitants of this land, and the kings who sit on the throne of David, and the priests and the prophets, and all the inhabitants of Jerusalem. (14) And I will smash them one against the other, parents and children alike—declares the LORD; no pity, compassion, or mercy will stop Me from destroying them." (15) Attend and give ear; be not haughty, For the LORD has spoken. (16) Give honor to the LORD your God Before He brings darkness, Before your feet stumble On the mountains in shadow— When you hope for light, And it is turned to darkness And becomes deep gloom. (17) For if you will not give heed, My inmost self must weep, Because of your arrogance; My eye must stream and flow With copious tears, Because the flock of the LORD Is taken captive.

15. Lamentations 3

(א) אני הגבר ראה עני בשבט עברתו: (ב) אותי נתג וילד חשד ולא-אור: (ג) אף כי ישב יחפד ידו כל-היום: (ד) בלה בשרי ועורי שבר עצמותי: (ה) בגה עלי נקף ראש ותלאה: (ו) במחשבים הושיבני עולם: (ז) גדר בעני ולא אצא הכביד נחשתי: (ח) גם כי אצעק ואשוע שותם תפלקתי: (ט) גדר דרכי בגזית נתיבתי ענה: (ס) (י) דב ארב הוא לי אריה [אר] במסותרים: (יא) דרכי סובר ויפשיחני שמני שמם: (יב) דרה קשתו ויצביני כמטרא לחץ: (יג) הביא בכליותי בני אשפתו: (יד) הקיתי שחל לל-עמי נגינתם כל-היום: (טו) השביעני במרוזים הרוני לענה: (ס) (טז) ונגרס כחצץ שני הכפישני באפר: (יז) ותנח משלום נפשי נשיתי טובה: (יח) ואמר אבד נצחי ותוחלתי מה: (ס) (יט) זכר-עוני ומרוי לענה נראש: (כ) זכור תזכור ותשיח [ותשוח] עלי נפשי: (כא) זאת אשיב אל-לבי על-כן אוחיל: (ס) (כב) חסדי ה' כי לא-תמנו כי לא-כלו רחמינו: (כג) חדשים לבקרים רבה אמונתך: (כד) חלקי ה' אמרה נפשי על-כן אוחיל לו: (ס) (כה) טוב ה' לקחו לגפש תדרשנו: (כו) טוב ויחיל ודומם לתשועת ה': ... (לט) מה-יתאונן אדם חי גבר על-יחאו [חטאיו]: (ס) (מ) נחפשה דרלינו ונחלקה ונשובה עדה: (מא) נשא לבנו אל-כפים אל-אל בשמים: (מב) נחנו פשענו ומרינו אתה לא סלקת: (ס) (מג) סתה באר ותדרפנו הרגת לא חמלת: (מד) סכותה בענן לך מעבור תפלה: (מה) סחי ומאוס תשימנו בקרב העמים: (ס) (מו) פצו עלינו פיהם כל-איבוינו: (מז) פחד נפחת הנה לנו השאת והשבר: (מח) פלגי-מים תרד עיני על-שבר בת-עמי: (ס) (מט) עיני נגרה ולא תדמה מאין הפגות: (נ) עד-ישקוף וירא ה' משמים: (נא) עיני עוללה לנפשי מפל בנות עירי: (ס) (נב) צוד צדוני כצפור איבי חנם: (נג) צמתו כבוד חיי וידו-אבן כי: (נד) צפוי-מים על-ראשי אמרתי וגורתי: (ס) (נה) קראתי שמך ה' מבור תחיתות: (נו) קולי שמעת אלי-מעלם אוננו לרנותי לשועתי: (נז) קרבתי ביום אקראך אמרת אלי-תירא: (ס) (נח) רבת אדושם ריבי נפשי צאלת חיי: (נט) ראית ה' ענתתי שפטה משפטי: (ס) ראית ה' כל-נקמתם כל-מחשבתם לי: (ס) (סא) שמעת חרפתם ה' כל-מחשבתם עלי: (סב) שפתי קמי והגיונם עלי כל-היום: (סג) שבתם וקיתתם הריטה אני מגינתם: (ס) (סד) תשיב לתם גמול ה' כמעשה ידיהם: (סה) תתן לתם מגנת-לב תאלתה להם: (סו) תרדף באר ומשמיים מתחת שמי ה': (ס)

(1) I am the man who has known affliction Under the rod of His wrath; (2) Me He drove on and on In unrelieved darkness; (3) On none but me He brings down His hand Again and again, without cease. (4) He has worn away my flesh and skin; He has shattered my bones. (5) All around me He has built Misery and hardship; (6) He has made me dwell in darkness, Like those long dead. (7) He has walled me in and I cannot break out; He has weighed me down with chains. (8) And when I cry and plead, He shuts out my prayer; (9) He has walled in my ways with hewn blocks, He has made my

paths a maze. (10) He is a lurking bear to me, A lion in hiding; (11) He has forced me off my way and mangled me, He has left me numb. (12) He has bent His bow and made me The target of His arrows: (13) He has shot into my vitals The shafts of His quiver. (14) I have become a laughingstock to all people, The butt of their gibes all day long. (15) He has filled me with bitterness, Sated me with wormwood. (16) He has broken my teeth on gravel, Has ground me into the dust. (17) My life was bereft of peace, I forgot what happiness was. (18) I thought my strength and hope Had perished before the LORD. (19) To recall my distress and my misery Was wormwood and poison; (20) Whenever I thought of them, I was bowed low. (21) But this do I call to mind, Therefore I have hope: (22) The kindness of the LORD has not ended, His mercies are not spent. (23) They are renewed every morning— Ample is Your grace! (24) “The LORD is my portion,” I say with full heart; Therefore will I hope in Him. (25) The LORD is good to those who trust in Him, To the one who seeks Him; (26) It is good to wait patiently Till rescue comes from the LORD. ... (39) Of what shall a living man complain? Each one of his own sins! (40) Let us search and examine our ways, And turn back to the LORD; (41) Let us lift up our hearts with our hands To God in heaven: (42) We have transgressed and rebelled, And You have not forgiven. (43) You have clothed Yourself in anger and pursued us, You have slain without pity. (44) You have screened Yourself off with a cloud, That no prayer may pass through. (45) You have made us filth and refuse In the midst of the peoples. (46) All our enemies loudly Rail against us. (47) Panic and pitfall are our lot, Death and destruction. (48) My eyes shed streams of water Over the ruin of my poor people. (49) My eyes shall flow without cease, Without respite, (50) Until the LORD looks down And beholds from heaven. (51) My eyes have brought me grief Over all the maidens of my city. (52) My foes have snared me like a bird, Without any cause. (53) They have ended my life in a pit And cast stones at me. (54) Waters flowed over my head; I said: I am lost! (55) I have called on Your name, O LORD, From the depths of the Pit. (56) Hear my plea; Do not shut Your ear To my groan, to my cry! (57) You have ever drawn nigh when I called You; You have said, “Do not fear!” (58) You championed my cause, O Lord, You have redeemed my life. (59) You have seen, O LORD, the wrong done me; Oh, vindicate my right! (60) You have seen all their malice, All their designs against me; (61) You have heard, O LORD, their taunts, All their designs against me, (62) The mouthings and pratings of my adversaries Against me all day long. (63) See how, at their ease or at work, I am the butt of their gibes. (64) Give them, O LORD, their deserts According to their deeds. (65) Give them anguish of heart; Your curse be upon them! (66) Oh, pursue them in wrath and destroy them From under the heavens of the LORD!